ONLINE

International Conference on Economics & Social Sciences

Indonesia | March 2 - 3, 2024

https://www.eclss.org/ess

11

PROCEEDINGS BOOK

TAM METİN BİLDİRİLER KİTABI

Buku Prosiding

E-ISBN: 978-605-94101-5-9

hosted by

organized by an internationally joint consortium

International Conference on Economics & Social Sciences

Indonesia March 2 - 3, 2024

https://www.eclss.org/ess

11

Editors

Dwi SULISWORO, Ph. D., INDONESIA

Hasan KARACAN, Ph. D., TRNC

Rukiye KILILI, Ph. D., TRNC

Mehmet Necati CİZRELİOĞULLARI, Ph.D., TÜRKİYE

Ali KORKUT, Ph. D., TÜRKİYE

International Conference on Economics & Social Sciences
Indonesia March 2 - 3, 2024
https://www.eclss.org/ess
11

Tam Metin Bildiri kitabı içeriğinin
tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

The contents of this Proceedings Book
are solely those of the authors.

© All rights reserved.

E-printed in April 2024

e-ISBN **978-605-94101-5-9**

No part of this book may be reprinted or reproduced or utilized in any form or by any electronic, mechanical or any other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any form of information storage or retrieval systems, without permission from the publishers.

Web: https://www.eclss.org

Contact: contacts@eclss.org

E&S 2024

11th Eurasian Conference on Economics and Social Sciences

hosted by

Ahmad Dahlan University, INDONESIA

March 2 - 3, 2024

ORGANIZING COMMITTEE

This conference has been collaboratively organized by a committee of academicians from institutions under ECLSS Consortium. We highly appreciate their efforts, expertise and understanding during the organization process.

Dwi SULISWORO, Ph.D., INDONESIA [Chair]

Hasan KARACAN, Ph.D., TRNC [Co-Chair]

Ali KORKUT, Ph.D., TURKEY [Co-Chair]

Mehmet Necati CIZRELIOGULLARI, Ph.D. TURKEY [Co-Chair]

Pedro TADEU, Ph.D., PORTUGAL

Artur BORCUCH, Ph.D., POLAND

Şükrü CANKAYA, Ph.D., TRNC

Kalbike Omirbaikyzy ESENOVA, Ph. D, KAZAKHSTAN

Artan NIMANI, Ph.D., KOSOVO

Eva EPPLER, Ph. D., UK

Maija BURIMA, Ph. D., LATVIA

Rukiye KILILI, Ph.D. TRNC

José Manuel ALONSO-VARGAS, Ph.D., SPAIN

Giedrė KVIESKIENE, Ph.D., LITHUANIA

Xatire QULIYEVA, Ph.D., AZERBAIJAN

Fakhra AZIZ, Ph.D., PAKISTAN

Krzysztof MUCHA, Ph.D., POLAND

Nazli TYFEKCI, Ph.D., KOSOVO

Bartosz NIEŚCIOR, Ph.D., POLAND

Bobur SOBIROV, Ph.D., UZBEKISTAN

Elez OSMANI, Ph.D., MONTENEGRO

Olga ADAMCZYK-GRUSZKA, Ph.D., POLAND

Anna ZWIERZYŃSKA-FURMANEK, MD., POLAND

Jakub GRUSZKA, MD, POLAND

Karolina KOMAR-GRUSZKA, MD, POLAND

E&S 2024

11th Eurasian Conference on Economics and Social Sciences

hosted by

Ahmad Dahlan University, INDONESIA

March 2 - 3, 2024

SCIENTIFIC COMMITTEE

This conference has been collaboratively organized by a committee of academicians from institutions under ECLSS Consortium. We highly appreciate their efforts, expertise and understanding during the organization process.

Thank you!

Prof. Dr. Dwi SULISWORO, Ahmad Dahlan University, INDONESIA

Prof. Dr. Inmaculada GARCÍA-MARTÍNEZ, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr. José Luis UBAGO-JIMÉNEZ, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr. Pedro TADEU, Polytechnic University of Guarda, PORTUGAL

Prof. Dr. Mark SZYMANSKI, Pacific University, USA

Prof. Dr. Gheorghita NISTOR, University of Bucharest, ROMANIA

Prof. Dr. Doru BUZDUCEA, University of Bucharest, ROMANIA

Prof. Dr., Eduardo MELGUIZO-IBÁÑEZ, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr. Janalik BALTABAEVA, Kazakh National Pedagogical University named after Abai Kunanbayev, KAZAKHSTAN

Prof. Dr. Maija BURIMA, Daugavpils University, LATVIA

Prof. Dr., Samuel P. LEÓN, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr., Félix ZURITA-ORTEGA, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr. Mehmet DEMIREZEN, Ufuk University, TURKEY

Prof. Dr. Ilir KELMENDI, University of Gjakova, KOSOVO

Prof. Dr. Teymur KERIMLI, ANAS, AZERBAIJAN

Prof. Dr. Giedrė KVIESKIENE, Vytautas Magnus University, LITHUANIA

Prof. Dr. Giuli ALASANIA, University of Georgia, GEORGIA

Prof. Dr., Carlos BRIGAS, Polytechnic University of Guarda, PORTUGAL

Prof. Dr., Óscar GAVÍN-CHOCANO, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr., Pedro VALDIVIA-MORAL, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr., Gabriel GONZÁLEZ-VALERO, University of Granada, SPAIN

Prof. Dr. Shavkat KHASANOV, Samarkand Branch of Tashkent University of Economics, UZBEKISTAN

Prof. Dr. Rıza SAM, Uludag University, TURKEY

Prof. Dr. Baltabay ABDIGAZIEV, Kazakh National Pedagogical University named after Abai Kunanbayev, KAZAKHSTAN

Prof. Dr. Farhod AHROROV, Samarkand Branch of Tashkent University of Economics, UZBEKISTAN

Prof. Dr. Georgi GAGANIDZE, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, GEORGIA

Prof. Dr. Mesut YALVAÇ, Cyprus Science University, TRNC

Prof. Dr. Vadim KUZMIN, Ural Federal University, RUSSIA

Prof. Dr. Sema ETIKAN, Ahi Evran University, TURKEY

Prof. Dr. Kalbike Omirbaikyzy ESSENOVA, Kazakh National Pedagogical University named after Abai Kunanbayev, KAZAKHSTAN

Prof. Dr. Olga Nosova VALENTYNOVNA, Kharkiv National University, UKRAINE

Prof. Dr. Abdullah KIZILCIK, Istanbul University, TURKEY

Prof. Dr. Ramazan ERTURGUT, Akdeniz University, TURKEY

Prof. Dr. Hossein Khoshbaten. Sarab University, IRAN

Prof. Dr. Kondratyuk Oksana Ivanivna, Kiev National University of Trade and Economics, UKRAINE

Assoc. Prof. Dini YUNIARTI, Ahmad Dahlan University, INDONESIA

Assoc. Prof. Dody HARTANTO, Ahmad Dahlan University, INDONESIA

Assoc. Prof. Siska Desy FATMARYANTI, Purworejo University of Muhammadiyah, INDONESIA

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Necati CIZRELIOGULLARI, Cyprus Science University, TRNC

Assoc. Prof. Dr. Claudia CONSTANTINESCU, University of Bucharest, ROMANIA

Assoc. Prof. Dr. Nadejda AÇAN, Ural Federal University, RUSSIA

Assoc. Prof. Dr. Süleyman AVCI, Marmara University, TURKEY

Assoc. Prof. Dr. Rita Ilgūnė MARTINĖLIENĖ, University of Applied Sciences, LITHUANIA

Assoc. Prof. Dr. Kamber KAMBERI, University of Gjakova, KOSOVO

Assoc. Prof. Dr. Eva EPPLER, University of Roehampton, UK

Assoc. Prof. Dr. Sevgi SEZER, Balikesir University, TURKEY

Assoc. Prof. Dr. Semiha ŞAHİN, Dokuz Eylul University, TURKEY

Assoc. Prof. Dr. Rukiye KİLİLİ, Cyprus Science University, TRNC

Assoc. Prof. Dr. Idriz BERISHA, University of Gjakova, KOSOVO

Assoc. Prof. Dr. Sholpan Myrzakasymovna SHUINSHINA, Institute of Secondary Education Altynsarin National Academy, KAZAKHSTAN

Assoc. Prof. Dr. Giovanni BORRIELLO, Università degli Studi della Tuscia / ITALY

Assoc. Prof. Dr. Zaharah HUSSIN, University of Malaya, MALAYSIA

Assoc. Prof. Dr. Nagima Abzelbekovna ILIYASOVA, Kazakh National Pedagogical University named after Abai Kunanbayev, KAZAKHSTAN

Assoc. Prof. Dr. Raygul RAHMETOV, Kazakh National Pedagogical University named after Abai Kunanbayev, KAZAKHSTAN

Assoc. Prof. Dr. Gulnur SMAGULOVA, Kazakh National Pedagogical University named after Abai Kunanbayev, KAZAKHSTAN

Assoc. Prof. Dr. Hajjah Jariah Mohd JAN, University of Malaya, MALAYSIA

Assoc. Prof.Dr. Tornike SHURGULAIA, Georgian National University, GEORGIA

Assoc. Prof.Dr. Mashitoh MAHAMOOD, University of Malaya, MALAYSIA

Assoc. Prof. Dr. Izabela A. DAHL, Örebro University, SWEDEN

Assoc. Prof. Dr. Serkan TÜRKOĞLU, Tokat Gaziosmanpaşa University, TURKEY

Assoc. Prof.Dr. Raihanah Binti Hj AZAHARI, University of Malaya, MALAYSIA

Asst. Prof. Dr. Artur Borcuch, Jan Kochanowski University, POLAND

Asst. Prof.Dr. Dilaver NİŞANCI, Ankara Science University, TURKEY

Asst. Prof. Dr. Tuğrul GÜNAY, Cyprus Science University, TRNC

Asst. Prof. Dr. Rouslan JALIL, University of Kentucky, USA

Asst. Prof. Dr. Adrian DAN, University of Bucharest, ROMANIA

Asst. Prof. Dr. Fakhra AZIZ, Lahore College for Women University, PAKISTAN

Asst. Prof. Dr. Nazly TYFEKCI, University of Gjakova, KOSOVO

Asst. Prof. Dr. Tahira KALSOOM, Lahore College for Women University, PAKISTAN

Asst. Prof. Dr. Luan VARDARI, University of Prizren, KOSOVO

Asst. Prof. Dr. Türel Ozer OKSUZOGLU, Prime Ministry Statistics Institute, TRNC

Asst. Prof. Dr. Nino CHIABRISHVILI, Ilia State University, GEORGIA

Asst. Prof. Dr. Ekin KAYNAK ILTAR, Akdeniz University, TURKEY

Asst. Prof. Dr. Boren SARGON, Cyprus Science University, TRNC

Asst. Prof. Dr. Mirela ANGHEL, University of Bucharest, ROMANIA

Dr. Ika MARYANI, Ahmad Dahlan University, INDONESIA

Dr. Mohamad Kalim NHELBOURNE, Cotabato State University, PHILIPPINES

Dr. Katya DUNAJEVA, Eotvos Lorand University, HUNGARY

Dr. Mani Man Singh RAJBHANDARI, University of Johannesburg, Republic of SOUTH AFRICA

Dr. Saffet DUMAN, Çankiri University, TURKEY

Dr. Alessandro PORROVECCHIO, Université du littoral Côte d'Opale, FRANCE

Dr. Rina Manuela CONTINI, Università degli Studi G. d'Annunzio Chieti e Pescara, ITALY

Dr. Şükrü CANKAYA, Cyprus Science University, TRNC

Dr. Nicoleta Aurora POPESCU, University of Bucharest, ROMANIA

Dr. Paige WILLIAMS, University of Melbourne, AUSTRALIA

Dr. Mihaela POPA, University of Bucharest, ROMANIA

Dr. Wilkinson Daniel Wong GONZALES, National University of Singapore, SINGAPORE

Dr. Marek LUKÁČ, University of Presov, SLOVAKIA

Dr. Afifa KHANAM, Lahore College for Women University, PAKISTAN

Dr. Ljiljana Kaliterna LIPOVČAN, Institute of Social Sciences Ivo Pilar, CROATIA

Dr. Bruno SURDEL, Renmin University, Beijing, CHINA

Dr. Salma HALIOUI, Brandenburgische Technische Universität Cottbus, GERMANY

Dr. Anantha Raj A. AROKIASAMY, Quest International University Perak (QIUP), MALAYSIA

Dr. Lazlo MARACZ, Universiteit van Amsterdam, The NETHERLANDS

Dr. Faizal AYOB, Victoria University, AUSTRALIA

Dr. Cosmin Tudor CIOCAN, Ovidius University Constanta, ROMANIA

Ph. D. Sandica ION, University of Bucharest, ROMANIA

Dr. Aizan Binti Ali Mat ZIN, Universiti Malaya, MALAYSIA

Dr. Recep ŞEHİTOĞLU, Sabahattin Zaim University, TURKEY

Dr. Tahir ISLAM, The University of Science and Technology, CHINA

Ph.D. Eng. Marcin Pigłowski, Gdynia Maritime University, POLAND

Ph.D. Ewa Wodzikowska, Powiślański University, POLAND

Ph.D. Przemysław Żuratyński, Nicolaus Copernicus University in Toruń, POLAND

Ph.D. Sorina DUMITRACHE, University of Bucharest, ROMANIA

Ph.D. Olga Adamczyk-Gruszka, Jan Kochanowski University, Kielce, POLAND

Ph.D. Bartosz Nieścior, Cardinal Stefan Wyszynski University in Warsaw, POLAND

Ph.D. Joanna Wojciechowska-Kucięba, POLAND

Dr. Adesanya Biyinka OLUSOLA, Ekiti State University, NIGERIA

Ph.D. Daniel Ślęzak, Medical University of Gdańsk, POLAND

Ph.D. Marcin Mamiński, WSGE University of Applied Sciences, POLAND

Ph.D.Can. Vaiva JUŠKIENĖ, Vilnius University of Applied Sciences, LITHUANIA

Ph.D. Monica ALEXANDRU, University of Bucharest, ROMANIA

Dr. Fernan ABRAGAN, Mindanao State University, The PHILIPPINES

MA., Tugay YAZGAN, Cyprus Science University, TRNC

M. Sc. Bahar ATALAY, Cyprus Science University, TRNC

Ms.C. Pınar BARUT, Cyprus Science University, TRNC

MD Anna Zwierzyńska-Furmanek, Jan Kochanowski University of Kielce, POLAND

MD Jakub Gruszka, Warsaw South Hospital, POLAND

MD Karolina Komar-Gruszka, Professor Jan Bogdanowicz Child Clinic in Warsaw, POLAND

CONTENTS

STATISTICS ABOUT E&SS 2024 ..... *1*

Optimizing the Proficiency of Elementary School Teachers in the Use of PMM (Platform Merdeka Mengajar) as an Application of IoT (Internet of Things) *2*

World Industrial Revolutions and The Development Of Artificial Intelligence System *13*

Preeclampsia – do we know everything about this condition? *16*

Neurosurgical Therapeutic and Diagnostic Aspects in Craniosynostosis: Analysis of Impact on the Visual Organ and Implications for Ophthalmic Care *20*

Payment Methods in International Trade and Their Importance for the Logistics Sector *25*

The Center of Zionism in The Middle East: Israel *31*

Sustainability indicators to achieve circular economy: through Corporate Social Responsibility (CSR) and plastic waste recycling in MSMEs in Indonesia *34*

Transfer Issues from Turkmen Turkish to Turkish Turkish -An Essay on Turkmen Folk Tales- *47*

Teenage Criminal Behaviors and TV Crime Show Exposure: A Case Study of Pakistani Juvenile Delinquents *61*

Lojistik Sektörünün Rekabet Gücü: Türkiye Örneği *62*

Çevre Eğitimi ile İlgili Geliştirilmiş Olan Ölçme Araçları *72*

The Implementation of Microlearning in Physics Learning: A Bibliometric Analysis *78*

Fen Bilimleri Eğitiminde Simülasyon Yönteminin Kullanılması *86*

The procedural consequences of posting information on social networking sites - on the example of the proceedings concerning the appeal against the decision of the Social Insurance Institution obliging to return the collected sickness benefit *103*

Factors driving the attraction of foreign investments in Albania: Political stability under ambiguous times *107*

Dil Eğitiminde Küresel Dil Emperyalizmi ve Dil Politikalarının Etkisi *118*

The Application of Health Insurance is Necessary for Safety at Work a Dignified Life *125*

Content, stylistic and linguistic structure of Kazakh films and documentary programs during the pandemic *137*

Math with Songs *149*

Explicit and implicit attitudes towards selected spice products *155*

"Uzarlik" medicinal plant *156*

The role of the strategy map in managing a strategic medical entity during the COVID 19 pandemic *158*

Cemil Kavukçu'nun "Gölgeli Muhabbetler" Adlı Eserinde Yazar – Okur İlişkisi *173*

The Impact of Unusual Events on the Financial Condition of Companies – on selected examples.... *181*

The Animistic 'Sarna' Religion at Crossroad: Struggle for survival or detribalisation of the Tribals of Central India? *182*

5.Sınıf Temel Kavramlar ve Puzzlemaker *184*

Literary D(a)emon: The Author according to Antoine Compagnon *198*

Influence of Physical Activity on the Quality of Life of Women in the Premenopausal Period *199*

Examining the Efficacy of Reading Strategy Instruction on Comprehension and Motivation in High School EFL Students *202*

2021 ve 2022 Yılları Liseye Geçiş Sınavı (LGS) Matematik Sorularının Öğrenme Alanları ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Bağlamında Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi *221*

Ortaokul Öğrencilerinin Matematik Öğretmeni Hakkındaki Metaforik Algılarının İncelenmesi *222*

Prawa pracowników w sytuacjach kryzysowych: rola gminy w zapewnieniu bezpieczeństwa, wsparcia socjalnego i utrzymania miejsc pracy *246*

Turist Tercihlerinde Sosyal Medyanın Etkisi: Mardin Örneği..... *247*

Effect of the epic Ramcharitmanas in Psyche of International Relations (IR) of nation India since 1947 ..... *257*

Power Solidarity in Women Entrepreneurship: Case of KOSGEB..... *266*

Relationship of Lymphovascular Space Invasion (LVSI) with Histological Grade of Tumors and Uterine Muscle Industrate in Endometrial Cancer *277*

Risk Factors Associated with the Incidence of Pregnancy Anemia as an Etiology of Under-Five Stunting in Indonesia..... *282*

Decision support elements used by medical dispatchers in the context of the Polish National Medical Rescue System..... *294*

Recycling in the Packaging Industry and Zero Waste..... *295*

Hybrid or Not? When IT projects start using hybrid project management approach?..... *302*

Preservice Preschool Teachers Design Science Activities to Develop Children's Scientific Process Skills: The Example of TÜBİTAK 2237-A Project *303*

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Gözünden Okul Dışı Öğrenme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi *317*

Cognitive Activity Problems in Modern Educational Conditions *328*

Disciplinary liability of state officials in the Polish People's Republic *330*

Life Crisis as the Main Problem of Modern Psychology..... *331*

Artificial intelligence (IA) in education *334*

Drone Flights in the Airspace *335*

Care for seniors - a challenge for scientific research *339*

Social Responsibility Vision for SMEs *340*

Homework as A Part of Curriculum: The Perceptions of Arab Schools Students in Israel Concerning the Importance of Homework *351*

The Psychology of Characters in Ernest Koliqi's "Hija e Maleve" *353*

The Problem of Self-Actualization of Young People in the Modern Period and its Social-Psychological Bases *362*

Kümeler Konusunun Öğretiminde Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Etkisi *364*

Hazards reported on food of plant origin in the Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) from 1997 to 2021 and their occurrence, prevention and reduction *377*

An Educational Chance Beyond Remote Area Socioeconomic Challenges: Ethnography analysis on Indonesian Youth Perspectives *378*

Knowledge of cardiopulmonary resuscitation among medical personel *383*

Differentiated Learning and Social Science Lesson Content for Grade IV Students in Elementary Schools *385*

The Place and Importance of Body Language in Offices *395*

"Exploring the Correlation between Entrepreneurial Behavior and Education Level" *404*

The use of robotic technology in the surgical operating theatre. The role of anesthesiology professionals in robotic surgery *424*

Determination of Pre-Service Preschool Teachers' Perspectives on Science Activities Focused on Developing Children's Scientific Process Skills *426*

Matematik Eğitimi Alanındaki Lisansüstü Metaforik Çalışmalarının Tematik İncelenmesi (2010-2023) *436*

The environmental policy in Poland as an element of the sustainable development strategy *459*

Academic Procrastination: Inevitable Disaster or Irresponsible *467*

The Essence of the Concept of Generalization in Psychology *469*

The Impact of Health Expenditures on Human Development Indicators *470*

Rural Political Dynamics in Indonesia: A Case Study of Genuine Democracy and Leadership Selection in Payaman Village *479*

The Role of Agriculture in Ensuring Poland's Energy Security *481*

Studies on Mathematics and Music *483*

Ethical and Unethical Behaviors in Management: A Conceptual Evaluation for Managers *489*

Sait Faik'in "Hişt Hişt" Öyküsünü Alımlama Estetiği Bağlamında Çözümleme Denemesi *500*

School Leader Innovative Leadership Model *507*

Impact of Energy Transformation on the Valuation of Renewable Energy Companies *508*

The Relationship between Self-Adjustment and Degree First-Year Student Anxiety in Yogyakarta ... *509*

Android-Based Stem-AR and Its Contribution to Environment Literacy of Primary School Students *519*

Revolutionizing Glioblastoma Treatment with NK Cells: The Triad of Cytokines, Checkpoints, and CARs *531*

Nurullah Ataç'ın Günce I-II adlı denemelerinde yer alan deyimleşmiş fiil gövdeleri *533*

Innovative Small and Medium Enterprises in Poland – directions of development *535*

The Effect of Talent Management Strategies on Work Engagement in the Finance Sector: A Study on Bank Employees *536*

SWOT Analysis of Voluntary Insurance for Individuals in Poland *563*

Analysis of Difficulties in Understanding Physics Concept for Blind Students: A Systematic Literature Review *564*

Jak zakupy wpływają na samopoczucie konsumentów? Analiza wpływu stanu emocjonalnego na wybory zakupowe i wzajemne relacje między procesem zakupowym a poprawą nastroju *572*

Bir Askerin Gözünden Şuşa Zaferine Giden Yol: 44 Gün *573*

Principles of combating terrorism financing and money laundering on the capital market *581*

Organic Milkfish Pond Agribusiness with Utilization of IoT Smart Sensor Monitoring to Enhance Competitiveness and Farmer Independence *583*

80 Dakikalık Bir Belekle Yaşam *591*

Türk Halk Biliminde Sözlü Geleneğin İcrası Bağlamında Sosyal Normlardan Törelerin Fonksiyonu ve Önemi *602*

5.Sınıf Çokgenler Konusunda Çoklu Zekâ Kuramı Bağlamında Geliştirilen Öğrenme Etkinlikleri ... *609*

STATISTICS ABOUT E&SS 2024

March 2 – 3, 2024 – Yogyakarta, INDONESIA

The 11th edition of **International Conference on Econmomics and Social Sciences (E&SS2024),** hosted by Ahmad Dahlan University, Indonesia, March 2 – 3, 2024, was a great inspiring, motivating and exciting online experience with all our distinguished guests, participants and listeners.

There were a total of 85 papers form 14 countries, namely *Albania, Azerbaijan, India, Israel, Italy, Kosovo, Kazakhstan, Malaysia, Lithuania, North Macedonia, Indonesia, Poland, Germany and Turkey.*

85 papers were registered and presented during plenary sessions (only 27 papers by participants from Turkey, and 58 by participants from other countries; **32 % Turkish, 68 % International participants**).

We had participants from 14 countries, listed in the table and visualized in the graph below.

Hope to meet you again in our upcoming conferences!

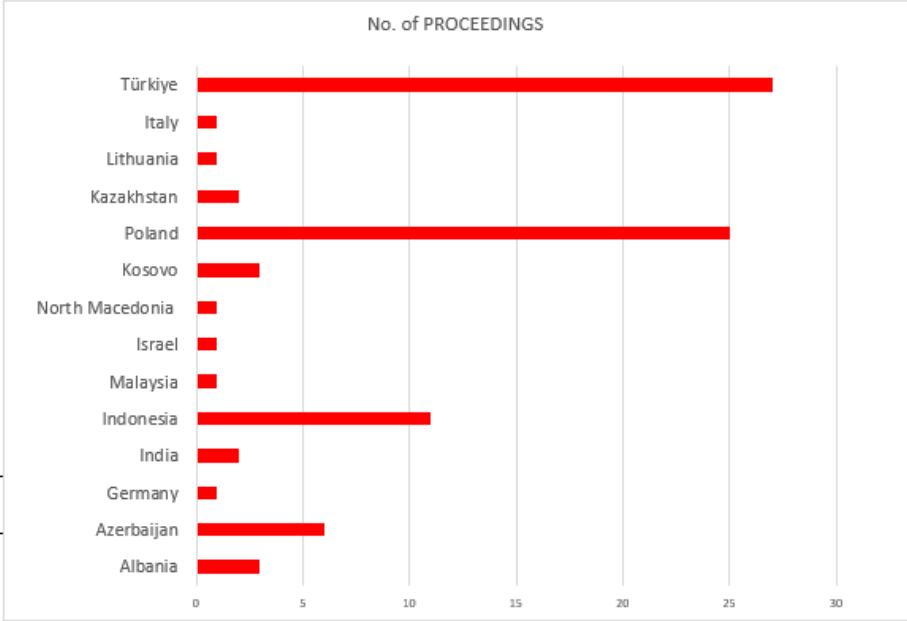
Thank you for your support and collaboration.

Organizing Committee

Table 1. Countries and Number of Proceedings in E&SS2024, INDONESIA

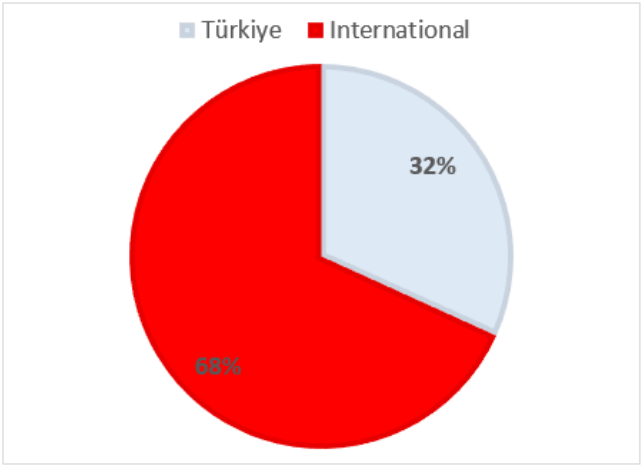
COUNTRIES	No. of PROCEEDINGS
Albania	3
Azerbaijan	6
Germany	1
India	2
Indonesia	11
Malaysia	1
Israel	1
North Macedonia	1
Kosovo	3
Poland	25
Kazakhstan	2
Lithuania	1
Italy	1
Türkiye	27
Total	85

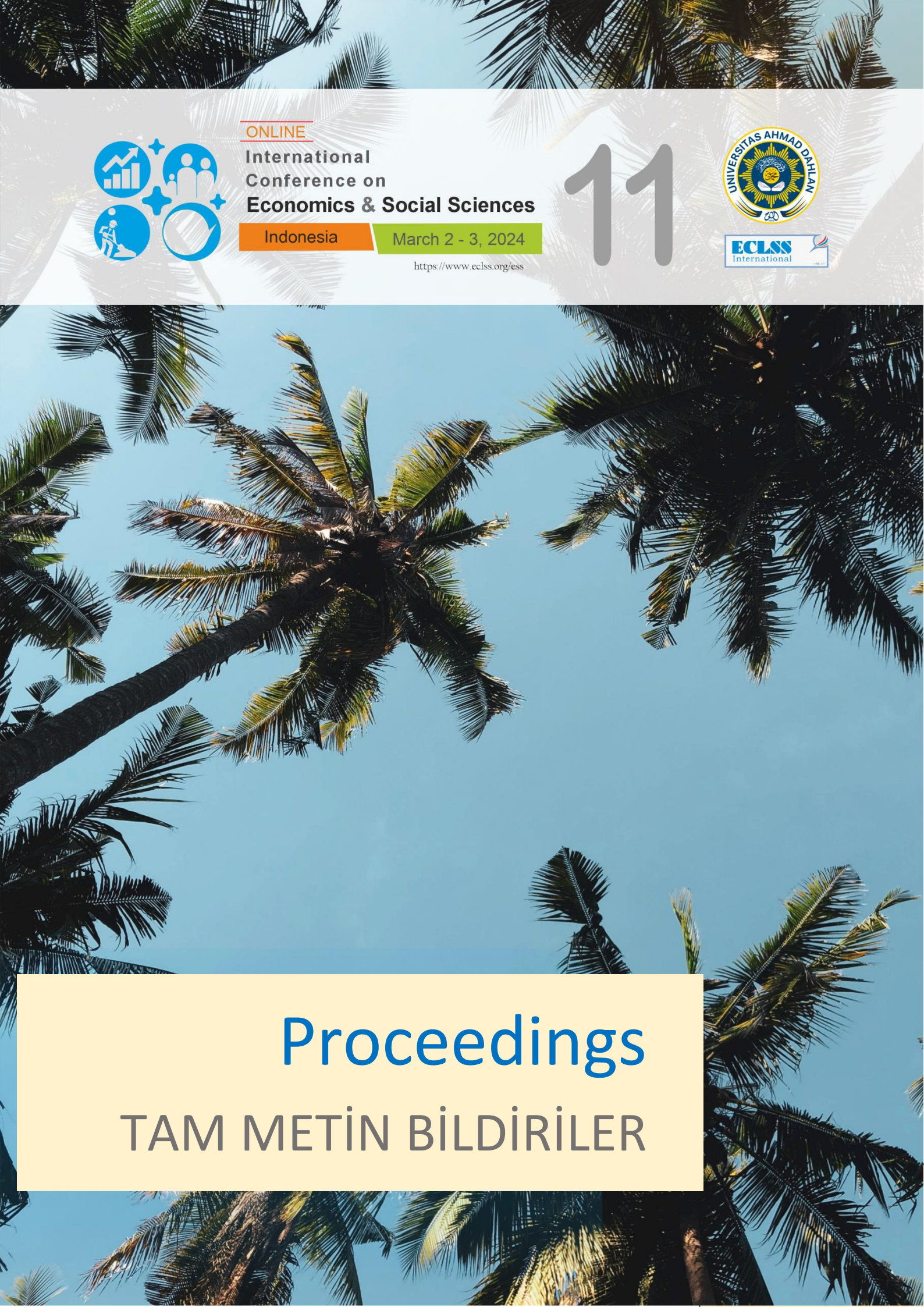
14 Countries

	No. of Proceedings	Percentage
Türkiye	27	31,76
International	58	68,24

Türkiye	31,76
International	68,24

ONLINE

International Conference on Economics & Social Sciences

Indonesia | March 2 - 3, 2024

https://www.eclss.org/ess

11

Proceedings

TAM METİN BİLDİRİLER

International Conference on Economics & Social Sciences
Indonesia March 2 - 3, 2024
https://www.ecls.org/ess
11

Türk Halk Biliminde Sözlü Geleneğin İcrası Bağlamında Sosyal Normlardan Törelerin Fonksiyonu ve Önemi

The Function and Importance of Customs from Social Norms in the Context of the Application of Oral Tradition in Turkish Folklore

Recai BAZANCİR

Öğr. Gör. Dr.- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Özalp Meslek Yüksekokulu/Van, Türkiye

recaibazancir@gmail.com **(ORCID: 0000-0003-2393-508X)**

Öz

Geleneğin icra ve inşasında büyük bir öneme sahip olan sosyal normlar, Türk kültürünün, Türk töresinin hem aktarım hem de uygulanması anlamında önemli milli ve manevi değerleri bünyesinde barındırmaktadır. Bu anlamda Türk halk bilimi açısından sosyal normların önemi büyüktür, çünkü bu normlar halkın kimliğini, kültürel belleğini ve toplumsal yapısını şekillendirmektedir. Halk bilimi ürünleri, bu normların aktarılmasında ve korunmasında hayati bir rol oynamaktadır. Türk halk biliminin sözlü gelenek ürünleri arasında masallar, destanlar, atasözleri, bilmeceler, türküler ve efsaneler gibi çeşitli türler bulunmaktadır. Bu türler, sosyal normların bireylere ve topluma aktarılmasında etkili araçlar olarak hizmet etmektedir. Halk hikayesi, masal, efsane, destan ve atasözü gibi sözlü gelenek ürünleri, toplumun kültürel belleğini kuşaktan kuşağa aktarmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu metinler, bir yandan toplumu bir arada tutan ortak değerleri ve davranış kalıplarını aktarırken, diğer yandan bireylerin toplumsal rolleri benimsemesini ve ahlaki değerlerle uyumlu bir yaşam sürmesini teşvik eder. Bu çalışma, sosyal normlar özelinde sözlü gelenek ürünlerinin toplumu şekillendirme fonksiyonunu incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Normlar, sözlü gelenek türleri, folklor, kültürel bellek, Türk töresi.

Abstract

Social norms, which are of great importance in the execution and construction of tradition, embody important national and spiritual values in terms of both transmission and implementation of Turkish culture, and Turkish custom. In this sense, social norms are of great importance in terms of Turkish folklore, because these norms shape the identity, cultural memory and social structure of the people. Folklore products play a vital role in transmitting and preserving these norms. Among the oral

tradition products of Turkish folklore, there are various genres such as fairy tales, epics, proverbs, riddles, folk songs and legends. These genres serve as effective means of transmitting social norms to individuals and society. Oral tradition products such as folk tales, fairy tales, legends, epics and proverbs play an important role in transferring the cultural memory of the society from generation to generation. While these texts convey the common values and behavioral patterns that hold society together, they also encourage individuals to adopt social roles and live a life in harmony with moral values. This study examines the function of oral tradition products in shaping society in terms of social norms.

Keywords: Social Norms, types of oral traditions, folklore, cultural memory, Turkish custom,

GİRİŞ

Toplumların tarih boyunca ürettikleri sözlü ve yazılı kültür ürünleri, kimlik oluşturmanın ve toplumsal değerlerin aktarılmasının temel aracı olmuştur. Özellikle halk hikayesi, masal, efsane, destan ve atasözü gibi metinler, toplumsal normları ifade etme, öğretme ve benimsetme görevini üstlenmiştir. Bu çalışma, bu metinlerin toplumu şekillendirmedeki fonksiyonlarını irdelemeyi amaçlamaktadır. Sosyal normların temel başlıklarından biri olan örf, anane ve töreler toplumun kültürel kodlarının uygulanmasında önem arz etmektedir. Türk töresinin oluşumunda kültürel ve sosyal normların rolü oldukça büyüktür. Kültürel normlar, bir toplumun uzun süre boyunca yaşadığı deneyimlerin, inançların, geleneklerin ve alışkanlıkların birikimiyle şekillenir. Bu normlar, bir toplumun kimliğini oluşturan değerlerin taşınmasında ve korunmasında kritik bir işlev görür. Türk toplumlarında kültürel normlar; aile ilişkilerinden toplumsal dayanışmaya, adalet anlayışından misafirperverliğe kadar hayatın her alanında kendini göstermektedir.

Kafesoğlu'ndan özetlenecek olursa Türk töresi, Türk milletinin tarih boyunca geliştirdiği ve benimsediği yazılı olmayan kurallar bütünü, ahlaki ve sosyal normlar ile toplumsal düzenin sağlanmasını hedefleyen geleneksel değerler sistemidir. Töre, bir toplumun yaşam biçimini, adalet anlayışını, ilişkilerini ve davranış kurallarını belirler. Türk tarihinde töre, bireylerin ve toplumun ortak bir ahlak ve etik anlayışına uygun davranmasını sağlayan temel bir rehber olmuştur (1984: 3- 21).

Türk töresi ve sosyal normlar ile ilgili, literatüre büyük katkı sağlayan ve en belirleyici tanımlardan birini yapan Ziya Gökalp törenin hem yazılı yasaları hem de yazısız uygulamaları kapsadığını söyler. Hukuksal töreler dışında dini ve ahlaki töreler de vardır. Bu bağlamda Türk töresi, eski Türklere atalarından kalan kuralların bütünüdür. Ayrıca Gökalp, Türk kelimesinin töreli anlamına gelebileceğini, dolayısıyla töre kelimesinden türemiş olabileceğini belirtmektedir (2017: 21). Türk töresi, İslam öncesi dönemde doğa ve gökyüzü inançları, Şamanizm ve Gök Tanrı inancı gibi unsurlarla şekillenmiş, İslamiyet'in kabulüyle birlikte bu değerler İslam ahlakı ve hukuku ile harmanlanmıştır. Böylece töre hem eski gelenekleri hem de yeni dini inançları bir arada barındırarak kültürel bir süreklilik sağlamıştır. Bu durum, törenin esnek ve kapsayıcı bir yapıya sahip olduğunu, değişen koşullara uyum sağlama becerisini de ortaya koyabilmektedir.

Zeki Velidi Togan ise Türk töresinin, genellikle doğa, insan ve toplum arasındaki dengeyi gözeten bir yapıya sahip olduğunu, bu bağlamda törenin, Türk toplumlarında adaletin temel ilkelerini belirlemiş, haksızlıkların önlenmesi ve toplumsal barışın korunması için bir çerçeve sunduğunu ifade etmiştir.

Örneğin, eski Türk devletlerinde hakanın adil bir yönetici olması, halkın refahını gözetmesi ve töreye uygun hareket etmesi beklenirdi. Töreye aykırı davranan bir hükümdar dahi halk tarafından eleştirilebilir ya da tahtan indirilebilirdi. Bu durum, törenin toplumsal düzende ne denli önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir (1981: 41- 57).

Töreler, sosyal normlar ve değerler, bir toplumda insan ilişkilerini düzenleyen toplumsal kontrol mekanizmalarıdır. Töre ve bunun yanı sıra diğer ruhsal ve bedensel etkenler, sosyolojik ve psikolojik etkenlerle birlikte diğer doğal faktörler bir toplumun örfünü, âdetini, geleneğini, milli kültürünü oluştururlar. Bu etkenler milletlerin birbirlerinden ayrılmalarına, kendi milli karakterlerini oluşturmalarına neden olur (Çimen 2008: 88). İslamiyet öncesi Türkler de kendilerini diğer toplumlardan dil ve din açısından ayırmışlardır. Ancak eski Türklerde, aynı dili konuşsa da farklı dini ve töreyi benimsemiş olanlara da tat (yani kâfir) denilmiş ve kendilerinden ayrı tutulmuştur (Gökalp 2017: 22, 23).

Çimen'e göre büyük öneme sahip olan sosyal normlardan töreler Göktürklerde, Karahanlılarda ve Selçuklular döneminde Türk töresi kanun ve nizam için kullanılmıştır. Oğuz Töresi, Selçuklu hanedanı zamanında Anadolu'da geçerli olmuştur. Töre kuralları Sultan Sancar döneminde de uygulanmıştır. Osmanlı belgelerinde Kayı Boyu'nun, eski zamanlardan beri geçerli olan Oğuz Han yasalarını, Türkistan büyüklerinin emirname ve kanunlarını koruduğu geçmektedir (2008: 103-104). Ziya Gökalp sosyal normların devlet yönetiminde de yazılı ve yazılı olmayan kurallar şeklinde ifade edildiğini böylece Selçuklular ve ilk Osmanlılar dönemlerinde eskiden beri gelen uygulamalara Oğuz Töresi dendiğini ifade etmiştir. Yine Gökalp'e göre töre, Oğuz uygulamalarından ibaret değildir. Orhun Kitabelerinde de bu kelime geçmektedir (Gökalp 2017: 19). Bu bağlamda sosyal normlardan olan törenin, kadim zamanlardan beri Türkler üzerinde düzenleyici ve gelenek belirleyici rolünün olduğu söylenebilmektedir.

Kaşgarlı Mahmut'a göre Türklerin eski kültürü, yaşamış oldukları coğrafyadan dolayı bozkır kültürüdür (2016: 21). Yine Kaşgarlı Mahmut Türkler İslamiyet'i kabul etse de yani İslam dinini kabul ederek yeni bir medeniyete geçiş yapsa da eski kültür, gelenek ve törelerini koruduklarını vurgulamıştır (2016: 26). Bu anlamda, töre ve sosyal normların uzun zamandan beri geçerliğini koruduğu, toplum üzerinde kutsal bir hüviyet barındırdığı da söylenebilmektedir.

Türk Sosyal Normlarından Töre'nin Devlet Yönetimine Etkisi

Türk sosyal normları çeşitli folklor metinlerinde vücut bularak gelenekten geleceğe kültürel kodların aktarılmasında önemli vazifeler üstlenmiştir. Türklük ile ilgili sosyal normlar, özellikle atasözlerinde vücut bulmuştur. Nerimanoğlu'ndan özetlenecek olursa, insanla, doğayla, ahlakla, güzellikle, yer ve zamanla, hareketle ilgili birçok düşünüş biçimi atasözlerinde ifade edilmektedir. Böylece Türklerin birçok atasözü, farklı farklı felsefi problemlere yönelik bakış açılarını ortaya koyar. Özellikle atasözleriyle ifadesini bulmuş Türk felsefesinin temelinde de Türk mitolojisi, örf ve âdetler, gelenek ve görenekler, töre sistemi bulunmaktadır. Bunlar Türk felsefesinin kaynaklarıdır (2011: 182). Türk devlet felsefesinin en eski kaynakları da Göktürk ve Uygur Kitabeleridir. Bu kitabelerde Türk devletinin niteliği, önemi, iktidar kaynağı ve yöneticilerle onların özellikleri gibi bilgilerin yanı sıra, Türk devletinin yalnızca töreyle yaşayabileceğine yönelik bilgiler de bulunmaktadır (Niyazi 2017: 23).

Görüleceği üzere eski Türk yazıtlardaki bu bilgiler devlet yönetiminde sosyal normlardan törenin, ne kadar önem arz ettiğini göstermektedir.

Gökalp'ten özetlenecek olursa, eski Türklerde en çok önem atfedilen kavram, kültürün korunmasıdır. Çin'den medeniyete dair şeyleri almak için kafileler gönderilmesine sıcak bakılmış, fakat Çin'e giderek kendi benliğinin kaybedilmemesi, milli Türk kültürünün yitirilmemesi gerektiği öğütlenmiştir (2017: 28). Aşağıda görüleceği üzere Orhun Abidelerinde bununla ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

> *"O yere doğru gidersen, Türk milleti öleceksin! Ötüken yerinde oturup kervan, kafile gönderirsen hiçbir sıkıntın yoktur. Ötüken ormanında otururbut ebediyen il tutarak oturacaksın."* (Ergin 2016: 37).

Alper İplikçi'ye göre, Türk devlet felsefesi geleneğine göre, savaşla kaybedilmeyen güç, kültürün, törenin elden gitmesiyle çok rahatlıkla yitirilebilir. Bu nedenle öncelikli olarak korunması gereken şey töredir ve devlet felsefesi de buna göre biçimlenmiştir (2018: 173). Ziya Gökalp, geleneksel Türk düşüncesinin, Türk töresinin Türk devlet felsefesi ve yapılanması üzerindeki etkileriyle ilgili örnekler vermiştir. Bunlardan biri şudur:

> *"Milattan 199 sene evvel Hiyungnu (Hun) Türk devletinin hükümdarı Mete, Çin imparatorunun karargâhını dört yüz bin süvari askerle muhasara etti. Mete bu askeri, dört livaya (tugaya) taksim etmişti. Her biri dört cihetten birine ikame edilmiş (kurulmuş) olan bu dört süvari livası, Türk mantığına tevfikan (uygun olarak) teşkil edilmişti (oluşturulmuştu):*
>
> *Şark cihetindeki süvarilerin atları: Gök (Bakla kırı)*
>
> *Cenup cihetindeki süvarilerin atları: Kula (Açık sarı)*
>
> *Garp cihetindeki süvarilerin atları: Kır (Beyaz)*
>
> *Şimal cihetindeki süvarilerin atları: Yağız (Siyah) renklerinde olmak*
>
> *üzere intihap edilmişlerdi (seçilmişlerdi)."* (Gökalp 2017: 41).

Kısaca özetlenecek olursa Gökalp, yukarıdaki örnekte Türklerin geleneksel dörtlü sınıflandırma mantığının, onların askeri ve siyasi düzenlemeleri üzerinde ne kadar etkili olduğunu vurgulamıştır. Yukarıda anlatılmak istenen Sosyal normlardan Türk töresinin devlet felsefesini ne düzeyde etkilediğidir. Anlaşılacağı üzere Gökalp, bu dörtlü sınıflandırmalara başka yerlerde de rastlandığını ifade etmektedir. Gökalp'e göre Kutadgu Bilig, konuları adalet, akıl, kudret, itidal olmak üzere dört fasla ayrılmıştır. Adalet, Kün Togdı İlig Han'ı, kudret Ay Toldı Okturuş'u (Hanın veziri), akıl Ögdülmüş'ü (Vezirin oğlu), itidal de Odgurmuş'u (Vezirin kardeşi) temsil etmektedir. Kitap da bu dört kişinin konuşma ve tartışmalarını içermektedir. Ayrıca Gökalp'e göre eski Türklerde ordunun düzeni de eski Türk dörtlü tasnifini içermektedir (Gökalp 2017: 42).

Çimen'den kısaca özetlenecek olursa, Türk töresinin ana nitelikleri ana hatlarıyla değerlendirilecek olursa, Türk törelerinde ortak olan üç genel özellik; kadın-erkek eşitliği kahramanlık tutkusu ve insani ilişkilerde mertlik ve dürüstlüğün esas olmasıdır. Törenin anayasa niteliğindeki en temel prensipleri;

adalet, iyilik, eşitlik ve insanlıktır. Türk töresine göre devlet adaletli olmalı, eşitliği gözetmeli ve adalet dağıtmalıdır. Türk töresi aklı da ön plânda tutar ve insan ilişkileriyle toplum-devlet arasındaki ilişkilerde orta yolu bulmak için akıl, önemli bir unsurdur. Ayrıca eşitlik esası göz önünde bulundurularak bir düzen sağlanmalıdır. Türk toplum ve devlet anlayışına göre tüm insanlar hak ve sorumluluklar noktasında eşittir. Türklerde cesaret ve cömertlik de en önemli erdemlerdendir. Bunun dışında milli töreyi ve devleti korumak için bilgi de son derece önemli bir erdemdir. Yöneticilere bilge unvanı verilmiştir ve yönetici eşleri de bu unvana sahip olmuşlardır. Kadınlardan da aynı erdemler beklenmiştir ve eşlerinin yokluğunda kadınlar vekil olabilmişlerdir (2008: 95, 99, 100, 103).

Yukarıda belirtilen bu sosyal norm ve değerleri sağlayan tek şey Türk töresidir. Törenin özellikleri ve Türk devletlerindeki önemli örnekler, Türklerde törenin, yani yasanın; her şeyin, hakanın bile üstünde olduğunu gösterir. Konuyla alakalı önemli tespitleri bulunan Nihal Atsız, şu ifadeleri kullanmıştır:

> *"XI. yüzyılda yazılan Kutadgu Bilig, "siyaset bilgisi" demektir. "Uğur, bahtiyarlık" demek olan "kut" kelimesini şimdiye kadar "saadet veren ilim" diye boşuna tercüme etmişlerdir. Bu ismin anlamı; koca eserin muhtevasından da anlaşılacağı üzere siyasetnamedir. Toplumun bahtiyar olması için gerekli şartları saydığı malûm olduğuna göre Türklerin, siyaseti, "toplum bahtiyarlığı bilimi" diye anladıkları ortaya çıkıyor. Nitekim Kutadgu Bilig'den üç asır önce de Bilge Kağan, kardeşi kahraman Kül Tegin için, İçen Kağan da babası Bilge Kağan için diktirdiği ünlü Orkun yazıtlarında, devlet siyaseti olarak zaferler kazandıklarından bahsetmekle beraber, bunların yanı sıra da milleti doyurmak, giydirmek ve çoğaltmayı, yani bahtiyar etmeyi başardıklarını anlatmışlardır."* (Atsız 2017: 107).

Yukarıda görüleceği üzere, Nihal Atsız'ın da altını çizdiği Kutadgu Bilig ve Orhun Abideleri, sosyal normlardan törelerin öneminin vurgulanması bağlamında Türk devlet yapısında sözlü ve yazılı gelenek ürünlerinin önemini vurgulamaktadır. Bu metinlerde töre kelimesi çok yerde geçmekte ve Türk töresinin Türk devlet felsefesi üzerindeki önemli etkisini ortaya koymaktadır.

Son olarak Türk töresiyle ilgili Orhun Abideleri'nde geçen ve Muharrem Ergin'den alınan ifadeler Sosyal Normların devlet yönetim ve işleyişinde ne derece önem arz ettiğini bizlere göstermesi anlamında önemlidir:

> *"Üstte mavi gök, altta yağız yer kılındıkta, ikisi arasında insan oğlu kılınmış. İnsan oğlunun üzerine ecdadım Bumın Kağan, İstemi Kağan oturmuş. Otururak Türk milletinin ilini töresini tutu vermiş, düzenleyi vermiş… pek teşkilatsız Gök Türk öylece oturuyormuş. Bilgili Kağan imiş, cesur kağan imiş. Buyruku yine bilgili imiş tabii, cesur imiş tabii. Beyleri de milleti de doğru imiş. Onun için ili öylece tutmuş tabii. İli tutup töreyi düzenlemiş."* (Ergin 2016: 41).

Orhun Abidelerinde geçen ve Ergin'den alınan bir diğer metin aşağıdaki gibidir:

> *"Tanrı kuvvet verdiği için babam kağanın askeri kurt gibi imiş, düşmanı koyun gibi imiş. Doğuya, batıya asker sevk edip toplamış, yığmış. Hepsi yedi yüz er olmuş. Yedi yüz er olup ilsizleşmiş, kağansızlaşmış milleti, cariye olmuş, kul olmuş milleti, Türk töresini bırakmış milleti, ecdadının töresince yaratmış, yetiştirmiş."* (Ergin 2016: 45).

Yukarıdaki metinlerden özetlenecek olursa, Orhun Abideleri'nde Türk töresi, Türk milletinin düzenini, birliğini ve refahını sağlayan kutsal bir sistem olarak tasvir edilir. Törenin korunması, hakanın temel görevlerinden biri olarak vurgulanır. Ayrıca, töreye bağlılık milletin güçlenmesine, ondan uzaklaşmak ise devletin zayıflamasına neden olur. Bu yazıtlar, Türk milletinin tarih boyunca töreye verdiği değeri ve törenin Türk kimliği açısından önemini gözler önüne sermektedir.

İplikçi'ye göre, bir ülkenin gelişebilmesi, içerde ve dışarda güçlü olabilmesi için o ülkenin devleti ve milleti arasında bir uyumun olması gerekir. Bu uyumun olabilmesi de iyi bir yönetimden geçer. Eğer devlet mekanizması milletini çeşitli erdemlere göre yönetmezse, türlü kurnazlıklar ve aldatmacalara göre iş görür yalnızca kendi çıkarlarını düşünürse, o ülkede ilerleme de gelişme de üretim de kalkınma da olmaz. Milletine yabancı olan bir devlet de dış siyaset noktasında kendi çıkarları doğrultusunda hareket eder ve bağımsız bir ülke olabilmek gibi bir erdemi çok fazla önemsemez. Bu nedenle devletin yürüteceği siyaset, toplumuyla barışık olabilmesinin, onunla uyumlu hareket edebilmesinin hayati unsurudur (2018: 181- 182).

Bu minvalde, kültürel normlar, toplumsal hafızayı oluşturarak geleneklerin sürdürülebilirliğini sağlamaktadır. Bir geleneğin kuşaktan kuşağa aktarılması, onun toplumsal kabul görmesi ve insanlar tarafından uygulanmasıyla mümkündür. Bu bağlamda töre, toplumun ortak değerlerini ve beklentilerini yansıtarak birleştirici bir rol üstlenir. Türk toplumu, töre aracılığıyla ortak bir kimlik ve aidiyet duygusu geliştirmiştir.

Sonuç

Sosyal normlar, bir toplumda bireylerin davranışlarını yönlendiren ve toplumsal düzeni sağlayan yazılı olmayan kurallardır. Töreler ise sosyal normların daha sistematik ve kültürel olarak derinleşmiş bir şeklidir; belirli bir toplumun tarihsel ve kültürel deneyimleriyle şekillenmiş, toplumsal düzenin sürdürülebilmesi için rehberlik eden bir değerler bütünü olarak tanımlanabilir. Töreler, sosyal normların en köklü ve etkili biçimlerinden biridir ve toplumların kimliğinin, birliğinin ve sürekliliğinin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır.

Türk töresi, Türk milletinin tarih boyunca biriktirdiği deneyimlerin, inançların ve ahlaki değerlerin bir yansımasıdır. Kültürel normlar ise bu törenin şekillenmesinde ve nesilden nesile aktarılmasında belirleyici bir rol oynar. Töre, toplumsal düzenin ve adaletin temelini oluştururken, kültürel normlar aracılığıyla topluma rehberlik eder ve bu düzenin korunmasını sağlamaktadır. Bu durum, töre ve kültürel normların bir toplumun sürekliliği ve kimliği açısından ne kadar önemli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak ve yukarıda da özetlendiği üzere, sosyal normlardan töreler, toplumsal yapının temel direklerindendir. Toplumların devamlılığı için sadece yazılı kanunlar yeterli olmaz; bireylerin gönüllü olarak uyduğu ve içselleştirdiği töreler, toplumun düzenini doğal bir şekilde korumaktadır. Töreler aynı zamanda bir milletin tarihini, değerlerini ve ahlaki yapısını yansıtarak o milletin kimliğinin belirlenmesine katkıda bulunmaktadır. Töreler, sadece geçmişe dayalı bir olgu değil, aynı zamanda toplumların gelecekteki gelişimlerine yön veren bir rehberdir. Değişen dünyaya uyum sağlayabilme yeteneği sayesinde töreler, toplumların modernleşme süreçlerinde bile varlığını sürdürebilmektedir. Bu nedenle, töreler bir yandan geçmişi muhafaza ederken, bir yandan da geleceği şekillendiren bir yapı olma hüviyeti taşımaktadır. Töreler sosyal normların en etkili ve kalıcı biçimlerinden biridir. Toplumsal düzenin sağlanması, dayanışmanın güçlenmesi, kültürel kimliğin korunması ve adaletin pekiştirilmesi gibi işlevleriyle töreler, toplumların varlığını sürdürebilmesi için vazgeçilmez bir role sahiptir.

KAYNAKÇA

Atsız, H. N. (2017). *Türk Ülküsü*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Çimen, L. K. (2008). *Türk Töresinde Kadın ve Aile*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.

Ergin, M. (2016). *Orhun Abideleri*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.

Gökalp, Z. (2017). *Türk Töresi*. (Haz: H. İ. Şahin). İstanbul: Ötüken.

İplikçi, A. (2018). Türk Töresinin Türk Devlet Felsefesine Etkisi Üzerine Bir İnceleme, *Düşünce Dünyasında Türkiz*. 9 (46), s. 165- 183.

Kafesoğlu, İ. (1984). *Türk Milli Kültürü*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Kaşgarlı Mahmut. (2016). *Divan-ü Lügat'üt Türk*. İstanbul: Toker Yayınları.

Nerimanoğlu, K. V. (2011). *Türk Halkbilimi Dili ve Poetikası Fikir Hayatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Niyazi, M. (2017). *Türk Devlet Felsefesi*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Togan, Z. V. (1981). *Umumî Türk Tarihi'ne Giriş*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

IECESS 4

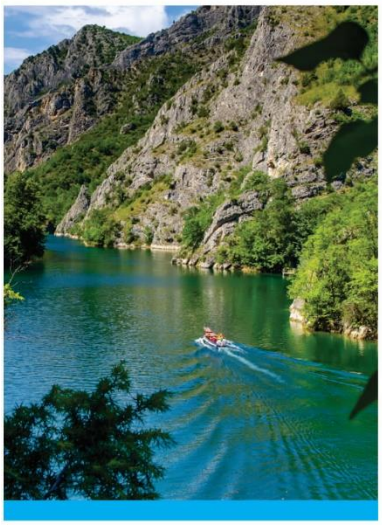
International Eurasian Conference on

Educational & Social Studies

Gostivar
North Macedonia

May 31 - June 2, 2024

zoom ONLINE + ONSITE

an invitation for a unique Balkan experience

an authentic international platform

an opportunity to share expertise and
build international partnerships

" EXPERIENCE MULTICULTURAL PLENARY SESSIONS "

Send your abstracts

May 27, 2024
Submission deadline

https://eclss.org/iecess/
for further information

organized by an internationally joint consortium

hosted by

International Vision University

ECLSS International

CSU Cyprus Science University · Politécnico Guarda · Vilnius University of Applied Sciences Faculty of Pedagogy · Universiteti i Gjakovës Fehmi Agani · University of Roehampton London · Universidad de Granada · Laboratorium Wiedzy Artur Borcuch · Vytautas Magnus University · Kolegji Universum · University of Bucharest · Nyangani · ISRD

Title: The Function and Importance of Customs from Social Norms in the Context of the Application of Oral Tradition in Turkish Folklore

Dear

Recai BAZANCİR

Van Yüzüncü Yıl University, Türkiye

I am pleased to inform you that your submission was subjected to a double-blind review process, and **ACCEPTED** for presentation at the **11th International Conference on Economics and Social Sciences (E&SS 2024)**, hosted by Ahmad Dahlan University, Yogyakarta, Indonesia. The Conference will run from **March 2 - 3, 2024**.

For your submission please format your work in line with the guidelines on 'Author Guidelines' pages on the web site. E-mail your properly formatted full manuscript/s only to contacts@eclss.org. All accepted and registered papers will be included in an e-Proceeding Book, assigned a distinct ISBN number and distributed to all participants after the Conference. The sessions will be online and available via ZOOM. Details about the program will be available on the web site.

We hope this conference will highlight many benefits while offering you a forum to share your specialized research with international academicians and researchers.

We are looking forward to seeing you at the Conference.

Sincerely,

Prof. Dr. Dwi SULISWORO
Chairman, Ahmad Dahlan University
Indonesia

hosted by

ONLINE
International
Conference on
Economics & Social Sciences
Indonesia | March 2 - 3, 2024
https://www.eclss.org/ess

11

https://www.eclss.org

Certificate of Participation

Reg. No: E&SS2024-ID-100-036

This is to certify that

Recai BAZANCİR

Van Yüzüncü Yıl University, Türkiye

has actively participated and presented his/her research at the **11th International Conference on Economics & Social Sciences [E&SS2024]**, jointly organized by Ahmad Dahlan University, Cyprus Science University, University of Gjakova "Fehmi Agani", University of Bucharest, Daugavpils University, The Polytechnic Institute of Guarda, Vilnius University of Applied Sciences, Kazakh National Pedagogical University named after Abay Kunanbayev, University of Roehampton, Samarkand branch of Tashkent State University of Economics, Knowledge Laboratory Artur Borcuch, Vytautas Magnus University, Lahore College of Women's University, International Vision University, University of Prizren and Kolegji Universum, Kolegji Biznesi, Polatava State Medical University, and Nyangani Virtual University, on **March 2 - 3, 2024**, in Yogyakarta, Indonesia, as an online event.

Research Title:
«Title» The Function and Importance of Customs from Social Norms in the Context of the Application of Oral Tradition in Turkish Folklore

Prof. Dr. Dwi SULISWORO
Chairman,
Ahmad Dahlan University, Indonesia

hosted by

organized by